

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/791
Toplantı Tarihi/Sayısı : 13.6.2023/33
Karar Numarası : 2023/521
Başvuran : B. M.
Başvuran Vekili : -
Adres : Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi : Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın; ceza infaz kurumunda bağlama ve yan flüt bulundurma konusunda sorun yaşadığı ve bu durumun kendisi için bir mağduriyet yarattığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle; tamir edilmesi için bağlamasını ziyaretçisine teslim etmek istediğini ancak Ceza İnfaz Kurumu İdaresinin bağlamayı Kurum dışına çıkartırsa geri alamayacağını bildirdiğini, konuya ilişkin kendisi hakkında alınan bir İdare ve Gözlem Kurulu kararının yazılı olarak tarafına tebliği için başvurduğunu ancak dönüş yapılmadığını, süreç uzayınca bağlamasını Kurum dışına çıkartmak zorunda kaldığını, çalışmalarına devam etmek için yan flüt çalmak istediğini, Kurumun flütün içindeki demir maddesinden dolayı flüt getirilmesini engellediğini, talep etmesine rağmen buna ilişkin kendisi hakkında alınmış bir İdare ve Gözlem Kurulu kararının da tarafına tebliğ edilmediğini, sürecin kendisini manevi olarak yıpratmış olduğunu iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 16/6/2020 tarih ve 2020/... sayılı kararında; Kurumda bulunan ünitelerin 36 kişilik mevcuda sahip olması nedeni ile her bir mahpusa yönetmelikte belirtilen müzik aletlerinden birer adet verilmesi durumunda; müzik aletlerinin fazla yer kaplaması nedeni ile koğuş içi yerleşim ve dolaşım alanının kısıtlanması, tekli odalarda bir kişinin müzik aleti ile çıkaracağı sesin daha az, koğuşlardaki mahpusların müzik aletleri ile çıkaracağı sesin çok fazla olması nedeni ile kargaşa ortamının oluşabileceği, diğer mahpusların rahatsız olabilecek olması, koğuş içerisinde bulunan eşyaların artmasının Kurum güvenliği açısından risk ve zafiyet oluşturabileceği, mahpuslar tarafından çıkarılabilecek isyan, ayaklanma vb. olaylarda müzik aletlerinin görevli personele karşı silah ve saldırı aracı olarak kullanılma ihtimalinin olması gerekçeleri ile ünitelerde bulundurulabilecek müzik aletlerine birer adet olmak üzere sınırlandırma getirildiği,

b. Başvuranın kalmakta olduğu üniteye kararın alındığı tarih itibariyle birden fazla sayıda bağlama bulunduğu, herhangi bir bağlamanın arızalanması durumunda Kuruma alınacak bağlama sayısı hakkında ilgili İdare

ve Gözlem Kurulu kararının uygulanacağını kendisine bildirildiği, söz konusu karar kapsamında başvuranın dışarıya vermiş olduğu bağlamasının üniteye yeterli sayıda bağlama olmasından dolayı tekrar Kuruma kabul edilmediği,

c. Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 14/6/2022 tarih ve 2022/... sayılı kararı ile de başvuranın yan flüt talebinin değerlendirildiği, başvuranın ziyaretçisi tarafından getirilen yan flütün 67 cm uzunluğunda paslanmaz metalden yapılmış olması nedeni ile Kurum güvenliği açısından risk ve zafiyet oluşturduğu, mahpuslar tarafından olası isyan, ayaklanma vb. olaylarda metal müzik aletlerinin görevli personele karşı silah ve saldırı aracı (boru tipi bomba yapımında kullanılabileceğinden) olarak kullanılma ihtimalinin olması gerekçeleriyle yan flütün Kuruma kabul edilmeyerek ziyaretçisine geri teslim edilmesine karar verildiği,

d. İlgili İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının yazı ekinde yer aldığı belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumun yazılı görüşü ve ekinde yer alan İdare ve Gözlem Kurulu kararları, başvurana yazılı görüşünü sunması için gönderilmiş ancak başvuran tarafından yazılı görüş gönderilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/04/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükmü bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap

Kurumun yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. Başvuranın iddiası; bağlamasını tamir ettirmek istediği ancak dışarı çıkarılması durumunda bağlamanın Kurum içerisine tekrar alınmayacağına belirtildiği, bu süreçte yan flüt kullanmak istediği ancak flütün içerisindeki demir sebebiyle izin verilmediği, bu hususlara ilişkin İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının da tarafına tebliğ edilmediği ve bu durumun kendisi için bir mağduriyet yarattığı yönündedir.

12. Cezaevlerinde kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu cezaevi idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabileceğinden, mahpuslar için bir cezaevindeki yaşam, mahpuslara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahpuslar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT), 2'nci Genel Rapor [Inf (92) 3], para.44).

13. Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) göre; *“Tutuklu ve hükümlülerin temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmaları, bu hakların tutuklu ve hükümlüler için ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında da değerlendirilmemelidir. Ceza infaz kurumlarının işlevi ve amacı kapsamında tutuklu ve hükümlülerin hakları ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlanmıştır.”* (AYM, Mehmet Reşit Arslan ve diğeri, 2013/583, 10/12/2014, para. 73).

14. 17/06/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "Müzik aletleri" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre; *“Her hükümlüye, elektrikli olmamak ve idarece belirlenen saatlerde kullanılmak koşuluyla, vurgulu çalgılar dışında saz, ud, gitar, kemençe, keman, flüt, mızık, ney, kanun gibi müzik aletlerinden birisi verilebilir.”* İkinci fıkrasına göre ise; *“Birden çok hükümlünün bulunduğu oda veya koğuşlarda, bu konuda bütün hükümlülerin rızalarının alınması zorunludur.”* “Bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar” başlıklı 15'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; *“Hükümlülerin kendilerini geliştirmeleri için gerekli görülen eğitim ve kültürel çalışmalarında kullanabilecekleri malzemeleri, koğuş, oda ve eklentiler dışında, idare tarafından uygun görülecek yerlerde ve denetim altında buldurmasına ve kullanılmasına kurum olanakları çerçevesinde izin verilebilir.”* Yönetmelik'in söz konusu maddeleri uyarınca müzik aletlerinin verilip verilmemesi hususunda mahpusların hakları ve güvenlik ile asayiş arasında dengeyi sağlayan İdarenin inisiyatif sahibi olduğu görülmektedir.

15. İdarenin sahip olduğu inisiyatifi, mahpusların hakları ve güvenlik ile asayiş arasında dengeyi sağlamaya çalıştığını gösterir şekilde ve makul şekilde gerekçelendirerek kullanması gereklidir. Bu kapsamda muhatap Kurum tarafından yazılı görüşünde; uygulamanın, İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına dayandığını ve söz konusu kararlarda da kararın gerekçelerinin yer aldığı belirtilmektedir. Yazılı görüş ekindeki kararlar incelenmiş ve muhatap Kurum yazılı görüşünde verdiği bilgilerin doğru olduğu görülmüştür.

16. Bununla beraber mahpuslar, içinde buldukları hücredeki fiziksel şartlar ne kadar iyi olursa olsun hücrelerinde kilitli biçimde çürümeye bırakılmayacakları için günlerinin makul bir kısmını belirli amacı olan ve değişen faaliyetler yaparak geçirmeleri hedeflenmelidir(CPT, 2. Genel Rapor [Inf (92) 3], para.47). Muhatap Kuruma, koğuşlarda bulundurulabilecek eşyaların mevzuata aykırı olmayacak, mahpusları da mağdur etmeyecek ve neticede mahpusların taleplerini olabildiğince karşılayacak şekilde yorumlanması gerektiği, bu kapsamda da mahpusların kendilerini geliştirebilecekleri kültürel faaliyetlerde kullanacakları müzik aletlerinin koğuşa alınması değerlendirilirken bu hususun göz önünde bulundurulması *tavsiye edilmektedir.*

17. Yukarıdaki hususlar bir arada değerlendirildiğinde, incelenen başvuruda 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlal

edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

13/6/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aliřan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye